

JURIDISKA FAKULTETEN
vid Lunds universitet

Bernhard Kamm

Delgivning

Examensarbete
20 poäng

Professor Gunnar Bergholtz

Processrätt

Höstterminen 2000

Innehåll

INNEHÅLL	2
SAMMANFATTNING	4
FÖRORD	6
FÖRKORTNINGAR	7
1 INLEDNING	8
1.1 Syfte	8
1.2 Disposition	8
1.3 Avgränsning	9
1.4 Metod	9
2 DE OLIKA DELGIVNINGSFORMERNA	10
2.1 Ordinär delgivning	10
2.1.1 Brevdelgivning	10
2.1.2 Buddelgivning	11
2.1.3 Förenklad delgivning	12
2.1.4 Särskild delgivning med aktiebolag	13
2.2 Särskild postdelgivning	13
2.3 Telefondelgivning	14
2.4 Stämmingsmannadelgivning	14
2.4.1 Kontorsdelgivning	16
2.5 Kungörelsedelgivning	16
2.5.1 Spikning	18
3 VAD SKALL DELGES	19
4 VEM SKALL DELGES	21
4.1 Personlig delgivning	21
4.1.1 Delgivning med enskild person	21
4.1.2 Delgivning med staten	21
4.1.3 Delgivning med annan juridisk person än staten	22
4.1.4 Delgivning med ombud	22

4.2	Surrogatdelgivning	23
4.2.1	Med enskild person	23
4.2.2	Med juridisk person	24
4.3	Delgivning med en obestämd krets personer	24
4.4	Delgivning med ett stort antal personer	24
5	NÄR ANSES DELGIVNING HA SKETT	25
6	KONSEKVENSER AV BRISTANDE DELGIVNING	27
7	MÖJLIGHETER TILL EFFEKTIVARE DELGIVNING	29
7.1	Bekräftelse per telefon	29
7.2	Bättre adressuppgifter	31
7.3	Tvångsmedel	32
7.4	Utbildning	33
7.5	Nya delgivningsmöjligheter	34
	LITTERATURFÖRTECKNING	35
	Citerad litteratur och rättsfall	35
	Övrig referenslitteratur	36
	Övriga rättsfall	37

Sammanfattning

Delgivningslagen (1970:428) kom till efter en modernisering av bestämmelserna om delgivning och trädde ikraft den 1 januari 1971.¹ Tidigare hade bestämmelserna om delgivning för de allmänna domstolarna varit införda i rättegångsbalkens 33 kapitel. För förvaltningsmyndigheterna var situationen annorlunda, några enhetliga regler fanns egentligen inte före delgivningslagens tillkomst. Nu tillkom gemensamma bestämmelser för delgivningsförfarandet. Kraven på rättssäkerhet och enkelhet blev också tillgodosedda genom tillkomsten av lagen.

Med delgivning menas att en handling överbringas på sådant sätt att avsändaren får kännedom om eller - på grund av legala presumtioner - kan utgå från att handlingen verkligen har nått adressaten.²

Det finns fem huvudtyper av delgivning:

1. Ordinär delgivning,
2. Särskild postdelgivning,
3. Telefondelgivning,
4. Stämmingsmannadelgivning och
5. Kungörelsedelgivning.

Ordinär delgivning kan ske genom:

- Brevdelgivning,
- Buddelgivning,
- Förenklad delgivning eller
- Särskild delgivning med aktiebolag.

Stämmingsmannadelgivning kan dessutom ske med

- Kontorsdelgivning.

En variant av kungörelsedelgivning är

- Spikning.

Annan terminologi som förekommer är

- Partsdelgivning och
- Surrogatdelgivning.

Delgivningslagen reglerar enbart hur delgivning skall ske, medan annan lagstiftning som reglerar de särskilda rätts- och verksamhetsområdena talar om när delgivning är behövlig.³ En hjälp för att få reda på om regeln innehåller någon bestämmelse som innebär att delgivningslagen skall

---

¹ Prop. 1970:13, 1 LU 1970:17, rskr 1970:101

² Prop. 1970:13 s. 94

³ Prop. 1970:13 s. 93

användas är att ordet delge förekommer i någon böjningsform i författningstexten. En förutsättning för att delgivningslagens regler skall bli tillämpliga är alltså att det föreskrivs i någon annan författning att delgivning skall ske. Står det bara att en handling skall sändas med posten, skall delgivningslagen alltså inte tillämpas.⁴

I persongalleriet i delgivningslagen görs skillnad mellan "den med vilken delgivnings skall ske" och "den som sökes för delgivning". Det första uttrycket tar sikte på rättssubjektet mot vilken processhandlingen är riktad dvs. vem som skall ha handlingen. Detta kan exempelvis vara en juridisk person eller en enskild utan rättshandlingsförmåga. Det andra uttrycket tar sikte på den som i praktiken mottar delgivningen. Oftast rör det sig om samma person men det kan också vara fråga om någon som har rätt att företräda rättssubjektet.⁵

Vidare regleras delgivning med följande personkategorier:

- Personlig
  - Enskild
  - Staten
  - Annan juridisk person än staten
  - Ombud
- Surrogatdelgivning
  - Enskild person
  - Juridisk person
- Delägare i samfällighet, medlemmar i sammanslutning
- En obestämd krets personer eller med ett stort antal personer

En delgivning som sker genom att en handling lämnas till någon annan än den sökta är en surrogatdelgivning. En handling som skall delges får inte lämnas till någon som i samma mål eller ärende är motpart till den som skall delges handlingen.⁶

För att avgöra om delgivning har skett på rätt sätt råder fri bevisprövning.⁷

Bristande delgivning innebär en fara för rättssäkerheten, minskad effektivitet i domstolarna samt samhällsekonomiska konsekvenser. Genom att visa på metoder till en ökad användning av de resurser som står till förfogande för att nå en högre effektivitet och ge exempel på lösningar kan möjligheter skapas för att komma tillrätta med problemen med delgivningsverksamheten.

---

⁴ Prop. 1970:13 s. 118

⁵ Prop. 1970:13 s. 129

⁶ Prop. 1970:13 s. 150

⁷ Prop. 1970:13 s. 226

Förord

Till min familj som ständigt undrat när jag skulle bli färdig med mina studier, vill jag säga att färdig blir jag nog aldrig.

Tack till min hustru Mica, det är bra att ha sin försörjning tryggad när man studerar.

Tack också till alla Er som stöttat mig under studierna och gång på gång uppmanat mig att fullfölja dem till examen. Främst av dessa, vill jag nämna Karin Adlercreutz som ständigt uppmanat och uppmuntrat mig att fortsätta med mina studier men även till Svea hovrätts sjunde avdelning som gav mig ett motto för de avslutande studierna.

Till avdelning sexton på hovrätten riktar jag ett speciellt tack för de möjligheter som gavs mig att studera parallellt med arbetet.

Tack även till regeringen som till sist tvingade mig att slutföra examen efter hot om att jag annars hade blivit utan.

Sist men inte minst vill jag rikta ett tack till Svea hovrätts bibliotek och de som arbetar där för möjligheten att utnyttja bibliotekets faciliteter under själva uppsatsarbetet.

Förkortningar

DF	Delgivningsförordningen (1979:101)
DL	Delgivningslagen (1970:428)
HÖN	Hovrätten för Övre Norrland
LU	Lagutskottet
LVM	Lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall
LVU	Lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga
MÅHS	Målhanteringssystem
NJA	Nytt Juridiskt Arkiv avdelning I
NJA II	Nytt Juridiskt Arkiv avdelning II
Prop.	Proposition
prot.	Protokoll
PRV	Patent och Registreringsverket
RPU	Lagen (1991:1137) om rättspsykiatrisk undersökning
RRV	Riksrevisionsverket
rskr.	Riksdagsskrivelse
RÅ	Regeringsrättens årsbok
Sh	Svea hovrätt
SOU	Statens offentliga utredningar
SPAR	Statens person- och adressregister

1 Inledning

1.1 Syfte

Avsikten från början med uppsatsen var att försöka reda ut de problem som uppstår på grund av språkförbistring främst mellan telefondegivning och vad som menas med delgivning genom att mottagaren per telefon bekräftar för en tjänsteman vid en myndighet att han mottagit delgivningsförsändelsen. Detta sätt att skaffa sig bevis om att delgivning skett förekommer inte nämnvärt i doktrinen och handböcker men omnämns på flera ställen i förarbetena som en metod som borde användas oftare. Skälen för ökad användning är både integritetsskyddande och kostnadsbesparande och torde dessutom uppfylla en hög grad av den effektivitet som efterlyses inom domstolsväsendet. Ett stort problem för en ökad användning är dock att någon lagreglering om hur man skall förfara vid själva telefonkontakten samt om vad eller vilka handlingar som kan bli föremål för bekräftelsen inte har kommit till stånd trots upprepade önskemål från remissinstanser och aktörer inom domstolsväsendet. Som ram för dessa frågeställningar har jag valt att också förklara andra förekommande sätt på vilket delgivning kan ske. Jag hoppas att uppsatsen kan bidra till att på ett någorlunda lättöverskådligt sätt ge en överblick av de olika delgivningsformerna och dess konsekvenser för aktörerna inom rättsväsendet.

1.2 Disposition

Initialt beskrivs de olika formerna av delgivning. Förfarandet vid varje delgivningsmetod beskrivs kortfattat. Denna genomgång syftar till att ge läsaren en grundläggande förståelse för området. Därefter följer en kort genomgång om vad som skall delges. Uppräkningen kan inte på något sätt betraktas som fullständig utan skall enbart rikta läsarens uppmärksamhet på vad som kan vara föremål för delgivning. Delgivningslagen behandlar egentligen inte denna fråga utan bara hur en delgivning skall gå till. I det följande genomgås översiktligt det persongalleri som kan vara mottagare av en delgivningsförsändelse. Framställningen inriktar sig på att belysa skillnaden mellan när en delgivning sker direkt med den som skall ha handlingen dvs. den mot vilken delgivningen riktar sig till och den som mottar själva handlingen. Nästkommande del behandlar kraven på bevisning för att någon skall kunna anses som delgiven. En huvudlinje i delgivningslagen är att det råder en så kallad fri bevisprövning huruvida delgivning skett i laga ordning. Därpå följande avsnitt handlar om de konsekvenser som främst rättsväsendet har av att delgivning inte kommer till stånd. Avsnittet behandlar även vissa samhällsaspekter i följd härav. Till sist görs en genomgång av några åtgärder som kan möjliggöra ett effektivare

delgivningsförfarande. I det kapitlet kastas även vissa blickar mot framtida möjligheter för att genomföra delgivning.

1.3 Avgränsning

Jag har valt att helt och hållet koncentrera mig på den delgivning som förekommer inom de svenska allmänna domstolarna. Detta utesluter dock inte att paralleller kan dras med andra myndigheter. Uppsatsen behandlar vidare inte mer än nämnvärt delgivning till personer som befinner sig utomlands eller med känt hemvist utom riket. Framställningen kommer endast att behandla svensk rätt. I ett senare perspektiv vore det intressant att studera och jämföra dels med nordisk rätt men även europeisk rätt i syfte att utröna olika delgivningsformers för och nackdelar samt möjlighet till harmonisering inom EU med effektivitetsvinster som en tänkbar följd.

1.4 Metod

Undersökningen har utgått från den juridiska metoden med efterforskande av rättskällor såsom rättsfall, lagförarbeten, myndighetspraxis och doktrin dessutom har författarens praktiska erfarenheter inom domstolsväsendet fått spela in vid bestämmandet av utgångspunkterna och innehållet i uppsatsen. Jag vill redan här varna för att någon större mängd rättsfall inte finns att tillgå och att slutsatser därför i vissa fall endast kan bli hypotetiska.

2 De olika delgivningsformerna

Delgivning är det tillvägagångssätt med vilket domstolar, myndigheter och andra i reglerade former lämnar handlingar, underrättelser, kallelser, beslut m.m. på ett sätt som gör att avsändaren kan förvissa sig om att den avsedda mottagaren nåtts av meddelandet. Med delgivning menas att en handling överbringas på sådant sätt att avsändaren får kännedom om eller – på grund av legala presumtioner – kan utgå från att handlingen verkligen har nått adressaten.⁸ Det viktiga är naturligtvis att få reda på att mottagaren har fått försändelsen samt vilken dag detta skedde. Delgivningsdagen har betydelse för att kunna beräkna när olika slags tidsfrister börjar, till exempel vid olika typer av förelägganden att inom en viss tid inkomma med den prestation som krävts. Dagen för delgivning har vidare betydelse för om olika slags påföljder för den delgivne skall kunna beslutas eller utdömas, exempelvis vite i samband med en kallelse till en förhandling. Formenlig delgivning sker enligt delgivningslagen (1970:428) och delgivningsförordningen (1979:101) som uttrycker de krav som ställs på hur själva delgivningen skall gå till. Delgivningslagen är subsidiär i förhållande till andra författningar om det där finns en bestämmelse som reglerar hur det skall gå till i ett speciellt fall.⁹ Vad som skall delges framgår av respektive författning genom att ordet delge förekommer i någon böjningsform. Normalt svarar myndigheten för delgivningen. På begäran av part, sökande eller annan sakägare kan dock myndigheten medge att denne själv genomför delgivningen så kallad *partsdelgivning*.¹⁰

2.1 Ordinär delgivning

I första hand skall myndigheten använda sig av *ordinär delgivning*.¹¹ Av delgivningsförordningen¹² framgår vidare att myndigheten skall sträva efter att använda ett delgivningssätt som medför så liten olägenhet och kostnad som möjligt för myndigheten och den som skall delges

2.1.1 Brevdelgivning

Att överbringa en handling till någon kan göras formlöst det vill säga i lösbrev utan krav på att avsändaren får något bevis om att mottagaren har fått handlingen. Om delgivning skall ske krävs någon form bevis för att mottagaren erhållit försändelsen. Det vanligaste är att försändelsen innehåller ett *delgivningskvitto* också kallat "vitt kort" som får återsändas portofritt till myndigheten. Försändelsen skall dessutom innehålla ett

---

⁸ NJA II 1971 s. 5

⁹ DL 1 § 2 st.

¹⁰ DL 2 § 2 st.

¹¹ DL 3 § 1 st.

¹² DF 1 § 2 st.

portofritt svarskuvert med beteckningen "Delgivningskvitto" samt en information om att postbefordran sker gratis för avsändaren. Utformningen av blanketter och svarskuvert fastställs av domstolsverket.¹³

I betalningsförelägganden utnyttjas ofta istället rekommenderad¹⁴ försändelse med *mottagningsbevis*. Som efter kvittering återsänds av posten till myndigheten.

När det gäller omfattande eller stora mängder handlingar är det ibland lämpligt att använda paket med mottagningsbevis. Om innehållet i försändelsen är värdefullt kan även försändelsen skickas som värdepost¹⁵ med mottagningsbevis.

Vid försändelser till utlandet används oftast rekommenderat brev med mottagningsbevis vanligen kallat "rött kort". Vid användandet av rött kort måste vissa justeringar av den tillhandahållna blanketten ibland göras eftersom det i vissa länder ges möjlighet för posttjänstemannen på adressorten att kvittera försändelsen självständigt och delgivning med den som avses därför inte kommer till stånd. Ett annat sätt att skicka handlingar till utlandet är att myndigheten använder sig av ett vanligt vitt kort som biläggs försändelsen. Myndigheten bifogar i sådant fall returporto¹⁶ för återsändandet av delgivningskvittot.

2.1.2 Buddelgivning

Handlingar kan även överlämnas med bud som då mottar en kvittens av den som mottar handlingen att han erhållit densamma. Anteckningen bör göras antingen på ett delgivningskvitto eller att en anteckning görs på en kopia av huvudskriften. Överlämnande av handlingar i myndighetens egen lokal av en tjänsteman där är att betrakta som buddelgivning. En stämningsman som utför arbete vid sidan av sitt ordinarie arbete eller i privat regi måste då han delger någon alltid erhålla den söktes kvittens på att handlingen har mottagits. Att som vid myndighetsutövning kunna utfärda ett bevis om att delgivning ändå kommit till stånd utan att någon kvittens har kunnat erhållas är ej möjligt.

---

¹³ DF 17 §

¹⁴ ESS-brev Rek

¹⁵ ESS-brev Värde

¹⁶ Internationell svarsakupong

2.1.3 Förenklad delgivning

En variant av ordinär delgivning är förenklad delgivning.¹⁷

Handlingen översänds till adressaten i lösbrev. Minst en dag därefter sänds ett meddelande om att en försändelse har avsänts till adressaten. Förenklad delgivning får bara användas om den som skall delges fått information om hur förenklad delgivning kommer att gå till. Av informationen framgår att ny adress skall anmälas till myndigheten där ärendet pågår samt att han även informeras om att höra av sig till myndigheten om tider då han inte kan nås på den angivna adressen. Om han inte följer anvisningarna kan han komma att anses som delgiven ändå.

För förenklad delgivning råder vissa begränsningar om vad som får delges med denna metod. Metoden får inte användas för stämningsansökningar eller andra handlingar som inleder förvarandet vid myndigheten. Observera att även tilläggsstämmningar faller under förbudet,¹⁸ genstämmningar torde likaså vara undantagna. När ett mål eller ärende som gäller betalningsföreläggande eller vanlig handräckning som efter bestridande överlämnats till tingsrätt, Arbetsdomstolen eller Statens va-nämnd får dock förenklad delgivning användas direkt om parten delgivits information om att så kan ske i underinstansen. Det måste här också upplysas om att formen endast får användas inom Sverige¹⁹ samt endast om det inte är olämpligt med hänsyn till omständigheterna. Som olämpligt kan nämnas semestertider eller då den sökta lämnat en uppgift till myndigheten att han inte anträffas på grund av semester eller liknande. Kallelse har ansetts kunna skickas under sommaren till en förhandling på hösten eftersom den som kallas, rent faktiskt får rådrum under en lång tid.²⁰ Delgivning får anses ha skett när kallelse utgått till parts adress och inte kommit i retur även om det senare visat sig att parten befunnit sig utomlands och enligt sitt ombud ej nåtts av kallelsen.²¹ Tidsfristen för skäligt rådrum börjar löpa fjortonde dagen efter det att kontrollmeddelandet avsänts från rätten.²² Vidare skall den som söks antas ha förmåga att förstå vad som menas med delgivningsformen. Bristande kunskaper i svenska eller personer som lider av psykiskt handikapp eller på annat sätt kan ha svårt att ta till sig informationen bör undantas från kretsen av dem som kan sökas med metoden. Delgivningsformen får användas enbart av myndigheter.

---

¹⁷ DL 3a § 1 st.

¹⁸ Prop. 1990/91 s. 21 och 48

¹⁹ DL 5 §

²⁰ Sh Viceordförandekonferens prot. 2000-04-12 p. 1

²¹ Sh Viceordförandekonferens prot. 2000-04-12 p. 2

²² Sh Viceordförandekonferens prot. 2000-04-12 p. 8

2.1.4 Särskild delgivning med aktiebolag

Den senaste varianten av ordinär delgivning är särskild delgivning med aktiebolag.²³

Handlingen översänds till aktiebolaget i lösbrev, minst en dag därefter sänds ett meddelande om att en försändelse har avsänts till aktiebolaget.

Handlingen skall skickas till den adress som bolaget låtit registrera i aktiebolagsregistret som förs av PRV. Alla slags handlingar får delges på detta sätt. Metoden får användas först efter att ett försök med delgivning genom ställföreträdare eller sammankallande har misslyckats eller ansetts som utsiktslöst samt att det inte anses som olämpligt med hänsyn till omständigheterna, exempelvis under semestertider vid delgivning med ett fåmansbolag. Jfr ovan med förenklad delgivning. Att myndigheten känner till att den registrerade adressen är felaktig torde enligt lagrådet räknas som olämpligt.²⁴ Endast myndigheter får använda sig av denna form. Ett försök kan anses som misslyckat nio dagar efter det att ett delgivningskvitto skulle ha inkommit.²⁵

2.2 Särskild postdelgivning

Steg två i myndighetens delgivningsförsök är särskild postdelgivning.²⁶

En handling skickas i slutet kuvert till den söktes adress med vanlig postbefordran. På kuvertet fästs den blankett avsedd att användas vid särskild postdelgivning. Försändelsen får inte befordras som rekommenderad eller värdepost. Detta är en snabbare och billigare form av stämmningsmannadelgivning som utförs av Posten AB. Möjligheter har vid senaste lagändringen öppnats för att använda sig även av andra postbefordringsföretag. Utredning saknas dock om privata postbefordringsföretag skulle kunna utfärda intyg om att delgivning har skett trots att någon kvittens ej erhållits. Snabbheten består i att endast tre försök görs och att försändelsen skall återsändas till myndigheten efter fyra dagar, ankomstdagen oräknad. Handlingen får inte eftersändas. Portokostnaden är f.n. 62 kr och 50 öre att jämföra med kostnaden för stämmningsmannadelgivning som uppgår till 250 kr per uppdrag.

Vissa varningens ord måste dock nämnas genom att formen numera inte är vanligt förekommande och då personalomsättningen under senare tid varit hög på Posten utförs ofta uppdraget inte på föreskrivet sätt. Det kan därför vara på sin plats att kontakta arbetsledningen på det utdelande kontoret före ett eventuellt begärande av denna metod.²⁷ Läsaren måste också

---

²³ DL 9 § 3 st. Prop. 1996/97:132,

²⁴ Prop. 1996/97:132 s. 28 och 44

²⁵ Sh Viceordförandekonferens prot. 2000-04-12 s. 3

²⁶ DL 3 § 2 st.

²⁷ Prop. 1978/79:11 s.27

uppmärksammas på att delgivningen sker i samband med den ordinarie utdelningen av post och därför sker dagtid då de flesta yrkesverksamma inte är hemma och kan nås för delgivning.²⁸ Däremot torde det vara alldeles utmärkt vid delgivning med en företrädare för en juridisk person på dennes arbetsställe. Om den som skall delges vägrar att ta emot eller kvittera försändelsen gäller posttjänstemannens intyg om att handlingen delgetts den sökta som *fullt bevis*²⁹ för att delgivning har kommit till stånd. I instruktionerna för posttjänstemannen står det att en handling kan läggas ned i brevkastet eller på annat sätt lämnas kvar hos adressaten om den sökta har vägrat att ta emot försändelsen och stängt dörren om sig.

2.3 Telefondelgivning

Den tredje huvudformen av delgivning kallas telefondelgivning.³⁰

När det råder tidsbrist och det endast gäller ett kortare meddelande är detta en utmärkt metod. Det kan t.ex. vara nytillkomna vittnen dagen före en förhandling eller något annat som brådskar. Vissa begränsningar om vad som får delges med denna metod gäller dock. Stämningar och handlingar varmed ett förfarande vid myndigheten inleds får inte delges genom i denna form. Telefondelgivning går till på så sätt att en tjänsteman vid myndigheten ringer upp eller blir uppringd av den som skall delges. Efter det att tjänstemannen försäkrat sig om att det är rätt person som han talar med läses handlingen som skall delges upp för personen per telefon, adressuppgifter kontrolleras och uppgift om telefonsamtalet och vilken handling som delgetts antecknas på dagboksbladet. Därefter avsänds handlingen på den adress som uppgivits av den sökta. Telefondelgivning har kommit till stånd när handlingen har avsänts ifrån myndigheten. Telefondelgivning är förbehållet myndigheter. Om det vid telefonsamtalet kvarstår någon osäkerhet om den söktes identitet bör telefondelgivning inte användas.

Att en person per telefon muntligen bekräftar³¹ att en handling har mottagits räknas som bevis för *ordinär delgivning* och skall ej förväxlas med telefondelgivning. Handlingen behöver inte läsas upp på nytt då den sökta redan har tillgång till den. Tjänstemannen behöver bara förvissa sig om att så är fallet. Se vidare avsnitt 7.1 nedan.

2.4 Stämningmannadelgivning

Om myndigheten misslyckas med ordinär delgivning eller då försök att på något annat sätt att delge den som söks anses som utsiktslöst, får

---

²⁸ Prop. 1970:13 s. 98

²⁹ DL 24 § 2 st.

³⁰ DL 3 § 3 st.

³¹ Prop. 1984/85:109 s. 60

stämningmannadelgivning användas.³² Stämningmannadelgivning får även användas när det är fara i dröjsmål, exempelvis på grund av preskription eller då ärendet annars är av brådskande natur.

Stämningmannadelgivning sker genom att handlingen överlämnas direkt av den som delger till den sökta eller någon annan som har rätt att ta emot den. Mottagaren kvitterar handlingen genom att skriva under delgivningskvittot eller likvärdig handling. Om den som söks för delgivning vägrar att skriva under kvittot gäller stämningmannens intyg i tjänsten om att handlingen har överlämnats som *fullt bevis*³³ för att delgivning har skett. Behörigheten att utfärda intyg tillkommer en rad tjänstemän och myndighetspersoner. Främst kommer av polismyndigheten, tidigare länsstyrelsen, förordnad stämningssman ibland kallad delgivningsman, tjänsteman vid svensk utlandsmyndighet, åklagare, polisman, kronofogde, exekutiv tjänsteman vid kronofogdemyndighet samt tjänsteman vid kriminalvårdsanstalt, häkte, hem som avses i 12 § LVU, hem som avses i 22 § LVM, Rättspsykiatrisk enhet och RPU-enhet, om delgivningen avser någon som är intagen där. Samma vitsord gäller även notarius publicus och nämndeman i tingsrätt vid delgivning för tingsrättens räkning.

Uppdraget sänds till polismyndighet i det län där den som söks för delgivning kan antas vistas. Handlingen läggs i ett kuvert på vilket en blankett för stämningmannadelgivning fästs. Handlingen kan i brådskande fall faxas till polismyndigheten som då själva kuverterar densamma. Likaså kan polismyndigheten vidarebefordra ärendet om det visar sig att den sökta inte befinner sig inom det område där delgivningen först begärdes.

Det är viktigt att den uppdragsgivande myndigheten förser stämningssmannen med så mycket information som möjligt för att delgivningen skall kunna utföras snabbt och effektivt. Upplysningar om eventuella tidigare delgivningsförsök och vad som framkommit vid dessa bör ges till stämningssmannen. All information som är tillgänglig är av värde för stämningssmannen – ju utförligare desto bättre. Knapphändig information leder i de allra flesta fall till ett sämre resultat genom att stämningssmannen får anslå tid till att göra egna efterforskningar. Om den uppdragsgivande tjänstemannen inte anser sig kunna avgöra vilken information som stämningssmannen kan ha nytta av, löser ofta ett telefonsamtal med vederbörande det problemet. Tidpunkt när uppdraget senast skall redovisas måste anges. Även datum för eventuell förhandling bör sättas ut vid kallelser så att en misslyckad delgivning inte leder till luckor vid utsättning av förhandlingar m.m. Uppdragsgivande myndighet bör också på ett tydligt sätt för stämningssmannen ange om något alternativ till genomförandet av delgivningen med den sökta kan användas, exempelvis om underlag för *spikning* önskas.

---

³² DL 3 § 4 st.

³³ DL 24 § 1 st.

2.4.1 Kontorsdelgivning

Ganska vanligt förekommande är att stämmingsmännen lämnar ett meddelande om att den som söks för delgivning kan hämta delgivningsförsändelsen på stämmingsmannens kontor eller expedition.³⁴ Att på detta sett avisera sina försök menar stämmingsmännen i många fall sker med framgång. Metoden kan ifrågasättas med anledning av att stämmingsmannadelgivning först skall tillgripas om andra möjligheter att försöka nå den som skall delges har misslyckats eller anses så som utsiktslösa. Myndigheten har oftast tidigare försökt att få den som skall delges att skriva under och skicka in delgivningskvittot och frågan är då om stämmingsmannens avisering utgör någon större påtryckning än myndighetens egen. En lyckad kontorsdelgivning borde alltså vara likvärdigt med ett onödigt stämmingsmannaupdrag.

2.5 Kungörelsedelgivning

Den sista och femte formen av delgivning är kungörelsedelgivning.³⁵ Kungörelsedelgivning får användas om den som söks för delgivning saknar känd adress både inom och utom riket och det inte kan utrönas var han uppehåller sig eller han av annat skäl inte kan påträffas och det kan antas att han håller sig undan. Kungörelsedelgivning sker genom att handlingen hålls tillgänglig under en viss tid hos myndigheten eller annan plats som myndigheten bestämmer och genom att meddelande härom och om handlingens huvudsakliga innehåll förs in i Post- och Inrikes Tidningar och *ortstidning* eller någondera av dem inom tio dagar från beslutet om kungörelsedelgivning. Om det finns särskild anledning att anta att införande i tidning är meningslöst, får meddelandet istället anslås i myndighetens lokal inom samma tid.³⁶ Med *ortstidning* menas, i lagen (1977:654) om kungörande av mål och ärenden hos myndighet m.m., tidning som utkommer minst fem dagar per vecka och har en spridning till 5 % av hushållen inom orten. Annonsering skall göras i samtliga aktuella tidningar inom kommunen.

I propositionen till delgivningslagen angavs såsom enda rekvisit för meningslöshet att det var känt att den sökte sedan länge lämnat landet.³⁷ I propositionen om vissa kungörandefrågor³⁸ anger departementschefen såsom ytterligare exempel på när införande kan anses som meningslöst, delgivning med en utländsk medborgare, som på goda grunder kan antas - kanske helt nyligen - ha flyttat tillbaka till sitt hemland eller med en person som har en sådan social situation att det förefaller uteslutet att han skulle läsa en kungörelse i en tidning. Vidare anger departementschefen, som ett

---

³⁴ Prop. 1984/85:109 s. 33

³⁵ DL 3 § 5 st.

³⁶ Prop. 1993/94:19 s. 15

³⁷ Prop. 1970:13 s. 108

³⁸ Prop. 1993/94:19 s. 16

exempel då annonsering inte kan underlåtas, att om en svensk medborgare som av någon anledning har flyttat utomlands kan tänkas vilja hålla sig underrättad om förhållande här. I sådant fall skulle kungörelse inte anses såsom meningslöst. Lagtexten skall alltså inte kunna läsas som ett stöd för att slentrianmässigt kunna underlåta tidningsannonsering.³⁹

Har kungörelsedelgivning ägt rum på detta sätt och delgivning skall äga rum på nytt i samma mål eller ärende får meddelandet istället anslås i myndighetens lokal inom samma tid om det finns särskild anledning att anta att införande i tidning är meningslöst.

Kungörelsedelgivning får vidare ske om den som söks har känd adress inom riket, men det inte kan utredas var han uppehåller sig och det inte heller finns någon annan som man kan överlämna handlingen till, så kallad *surrogatdelgivning* (se vidare nedan 4.2). Det skall dessutom finnas anledning att anta att den sökta har avvikit eller på annat sätt håller sig undan delgivning. Istället för kungörelsedelgivning kan i så fall myndigheten besluta att delgivning skall ske genom *spikning* (se nedan 2.5.1). Även om den sökta är känd för att hålla sig undan krävs det försök att delge den aktuella handlingen före beslut om kungörelsedelgivning.⁴⁰ Precis som i fallet ovan får meddelandet istället anslås i myndighetens lokal inom samma tid, om det finns särskild anledning att anta att införande i tidning är meningslöst och om kungörelsedelgivning redan ägt rum och delgivning skall ske på nytt i samma mål eller ärende.

Med en juridisk person får kungörelsedelgivning ske om den juridiske personen i strid med gällande bestämmelser saknar registrerad behörig ställföreträdare och det inte finns någon i riket bosatt person som har utsetts för att på den juridiske personens vägnar ta emot delgivning. Försök måste först göras med delgivning genom ställföreträdare eller sammankallande, alternativt surrogatdelgivning innan kungörelsedelgivning sker. (Jämför ovan 2.1.4 särskild delgivning med aktiebolag.) Om den juridiska personen har en registrerad adress skickas dessutom ett meddelande om delgivningen per post till denna adress.⁴¹

Kungörelsedelgivning får användas med aktiebolag som saknar registrerad postadress hos PRV.⁴² Har rätten fått kännedom om annan adress bör dessa adresser först prövas innan kungörelsedelgivning sker.⁴³

När det är fråga om en samfällighet eller medlemmar i en sammanslutning som saknar känd styrelse, förvaltare eller sammankallande, och delägarna är fler än tio kan kungörelsedelgivning ske. Ett meddelande om delgivningen skall dessutom sändas till någon eller några av de personer som söks för

---

³⁹ Prop. 1993/94:19 s. 25

⁴⁰ NJA 1983 s. 544

⁴¹ DL 17 § 3 st.

⁴² DL 16 § 2 st. 4

⁴³ Sh Viceordförandekonferens prot. 2000-04-12 p. 3

delgivning under deras vanliga adresser för att vara tillgängligt för alla dem som avses med delgivningen.

2.5.1 Spikning

En särskild form av kungörelsedelgivning är spikning⁴⁴ då handlingen avlämnas, dvs. läggs i brevlådan, där den som söks för delgivning normalt vistas eller fästs på hans dörr. Spikning får ske om det finns anledning att anta att den sökte avvikit eller på annat sätt håller sig undan. Sökning bör ske under en viss period under denna tid lämnar stämningssman meddelanden om att vederbörande sökts med uppmaning till den sökte att ta kontakt med stämningssmannen. Stämningssmannen kontrollerar vidare att det är rätt adress genom grannar fastighetsskötare brevbärare m.fl. så att klarhet kan fås om att den sökte verkligen regelbundet vistas på adressen under sökperioden. Om den sökte till exempel är bortrest, tjänstgör på annan ort, långpendlar eller vistas utomlands kan han ju inte ta del av meddelandena.

Nås klarhet om att personen håller sig undan, utfärdar stämningssmannen ett *eftersökningsbevis* som kan ligga till grund för den utredning som myndigheten gör före beslut om att spikning skall ske. Tidigare utredning med uppgifter som visar att det finns anledning att anta att den sökte avvikit eller på annat sätt håller sig undan, får läggas till grund även för senare beslut om kungörelsedelgivning eller spikning.⁴⁵ Utredningen skall vara någorlunda aktuell och omständigheter som talar mot kungörelsedelgivning eller spikning får inte ha tillkommit.

---

⁴⁴ DL 15 § 2 st.

⁴⁵ DL 18a §

3 Vad skall delges

Delgivningslagen innehåller inga bestämmelser om vad eller i vilka fall en handling skall delges, utan beskriver enbart hur en delgivning skall gå till. Bestämmelser om när delgivning skall ske behandlas i annan lagstiftning som reglerar de särskilda rätts- eller verksamhetsområdena.

Kommande uppräkningslista är på intet sätt fullständig utan ger endast läsaren en uppfattning om i vilka fall delgivning förekommer.

Delgivning får endast ske med stöd i lag eller om myndigheten annars anser det påkallat med hänsyn till omständigheterna.⁴⁶ Reglerna innebär att myndigheten skall pröva varje enskilt fall om en formell delgivning är befogad eller om det räcker med att handlingen skickas med posten på vanligt sätt eller att kontakt tas per telefon. En avgörande faktor för denna bedömning skall vara hur viktig handlingen eller meddelandet är för mottagaren.⁴⁷

Den lagstiftningsteknik som använts efter delgivningslagens tillkomst och den genomgång som gjordes i samband med tillkomsten har syftat till att klargöra när delgivning skall ske. När ordet delge eller någon böjningsform av detta ord förekommer i lagtexten skall delgivningslagen tillämpas. Eftersom det i åtskilliga fall lämnades öppet huruvida en underrättelse skulle ske infördes på initiativ av lagrådet en regel i övergångsbestämmelserna till delgivningslagen. Enligt denna regel skulle lagen tillämpas i fråga om kallelse, föreläggande och annan underrättelse, om det med hänsyn till bestämmelsens syfte framgår att delgivning bör ske. Undantagsregeln tar med andra ord sikte på de fall där någon uttrycklig föreskrift om avvikelser inte finns, men där specialförfattning får anses förutsätta att personlig delgivning skall ske.⁴⁸ I många fall lämnas det dock vid nyare lagstiftning fortfarande öppet, om i vilken form en underrättelse skall ske. Vilket lett till att delgivning med stöd av undantagsbestämmelsen fortfarande förekommer flitigt.

Det finns även vissa författningar som uppställer krav på att delgivning enligt delgivningslagen endast får utföras på visst sätt och på så sätt diskvalificerar användning av vissa bestämmelser i delgivningslagen. Dessutom gäller bestämmelser enligt vissa författningar, att delgivning skall gå till på ett visst sätt, före delgivningslagen.

Stämning eller skrift varigenom förfarandet hos myndigheten inleds, skall delges motparten.⁴⁹ För stämning i brottmål gäller dessutom att

---

⁴⁶ RB 33 kap. 2 § 1 st., DL 1 § 1 st.

⁴⁷ Prop. 1990/91:11 s. 14ff

⁴⁸ Prop. 1970:13 s. 119

⁴⁹ RB 42 kap. 5 § 2 st.

delgivningen måste ske med den sökta personligen, vilket innebär att varken reglerna om surrogatdelgivning eller kungörelsedelgivning samt bestämmelse på utrikes ort inte får tillämpas.⁵⁰ Vad avser stämning i tvistemål gäller att surrogatdelgivning endast får användas om det finns anledning att anta att den sökta har avvikit eller på annat sätt håller sig undan.⁵¹

Överklagande⁵² och resningsansökan⁵³ skall delges motparten. Beslut om reseförbud⁵⁴ skall delges den beslutet avser.

Vidare brukar delgivning normalt ske i följande fall:

- åtgärder eller förfaranden vid äventyr av avvisning om parten inte kan bota felet med en ny ansökan, alternativt återkomma i målet på något annat sätt,⁵⁵
- meddelande om rättegång och kallelser till förhandling,
- åtgärd eller förfarande vid vite, böter eller avgörande och
- åtgärder eller förfaranden vid äventyr av tredskodom.

Det tidigare kravet på att tredskodomar skulle delges har upphört i och med att de nya bestämmelserna som tillkommit genom regeringens proposition om "Effektivisering av förfarandet i allmän domstol".⁵⁶ Tiden för att ansöka om återvinning av en tredskodom räknas från datum för domen. I rättens föreläggande skall anges när en tredskodom kan komma att meddelas.

---

⁵⁰ RB 33 kap. 6 § 1 st.

⁵¹ RB 33 kap. 6 § 2 st.

⁵² RB 50 kap. 8 §, 51 kap. 8 §, 52 kap. 7 §, 55 kap. 8 §, 56 kap. 7 §

⁵³ RB 58 kap. 6 §

⁵⁴ RB 25 kap. 4 § 2 st.

⁵⁵ Prop. 1990/91:11 s. 53, Sh Viceordförandekonferens prot. 2000-04-12 p. 5

⁵⁶ Prop. 1999/2000:26

4 Vem skall delges

Då delgivning alltid sker med en fysisk person är det viktigt att skilja på vem som utsätts av verkan av delgivningen och den som faktiskt delges dvs. skriver under delgivningskvittot.

I vissa fall får handlingen överlämnas till någon annan än den som söks för delgivning så kallad surrogatdelgivning.

En delgivning får inte genomföras med den som är motpart till den som avses med delgivningen.⁵⁷

4.1 Personlig delgivning

Med personlig delgivning menas att delgivningen sker med en fysisk person och att handlingen överlämnas antingen till honom själv eller i egenskap av företrädare för någon annan.

4.1.1 Delgivning med enskild person

Delgivning sker antingen direkt med den enskilde eller med en ställföreträdare. I vissa situationer sker delgivning både med den som söks för delgivning och hans ställföreträdare. Delgivning som innebär personlig prestation från den som avses med delgivningen skall alltid delges honom själv. Vid delgivning med en omyndig riktar sig försändelsen i detta fallet till den omyndige men skall ställas till vårdnadshavaren som har att underteckna delgivningskvittot.

Då delgivning sker med någon som står under förvaltare gäller att försändelsen riktar sig till och undertecknas av förvaltaren om försändelsen avser det som omfattas av förvaltningen. Om delgivningen avser något som faller utanför förvaltaruppdraget eller avser personlig prestation sker delgivningen på vanligt sätt.

4.1.2 Delgivning med staten

Skall delgivning ske med staten överlämnas handlingen antingen till den myndighet som skall bevaka statens talan i målet eller ärendet, eller till länsstyrelsen i det län där den handläggande myndigheten finns.⁵⁸

Dessutom har Justitiekanslern rätt att bevaka statens talan i tvister som kan prövas av allmän domstol.

---

⁵⁷ DL 18 §

⁵⁸ DL 8 §

4.1.3 Delgivning med annan juridisk person än staten

Om delgivning skall ske med annan juridisk person än staten, delges handlingen med en behörig ställföreträdare eller om sådan saknas med någon som har rätt att sammankalla dem som har att besluta i angelägenheter som rör den juridiska personen.⁵⁹ Om försök att delge en ställföreträdare eller sammankallande misslyckas eller bedöms som utsiktslösa får delgivning istället ske med en suppleant för en behörig ställföreträdare.⁶⁰ Suppleanten skall utan dröjsmål överlämna handlingen till någon som har rätt att företräda den juridiska personen.⁶¹

När delgivning skall ske med delägare i samfällighet eller med medlemmar i sammanslutning och är styrelse eller annan utsedd att förvalta samfällighetens eller sammanslutningens angelägenheter, delges handlingen med ledamot av styrelsen eller förvaltaren. Om sådan saknas delges någon som har rätt att sammankalla dem som skall besluta i samfällighetens eller sammanslutningens angelägenheter. Om försök att delge någon av dem misslyckas eller bedöms som utsiktslösa får delgivning istället ske med en suppleant för en ledamot av styrelsen. Suppleanten skall överlämna handlingen till någon som har behörighet att föra delägarnas eller medlemmarnas talan alternativt underrätta dem som avses med delgivningen.⁶²

Delgivning med delägare i gruva som tillhör flera gemensamt får överbringas till gruvföreståndaren. Handlingen skall överlämnas till någon som har behörighet att föra delägarnas talan alternativt underrätta dem som avses med delgivningen.⁶³

Vid delgivning med dödsbo gäller att alla dödsbodelägare måste delges för att boet skall anses delgivet, naturligtvis med undantaget att boutredningsman är förordnad. Om en delägare bor i den avlidnes bostad, "sitter i boet", räcker det med att delge denne. Dödsbodelägare som sitter i boet har rätt att ta emot delgivning även om boet inte förvaltas av honom. Delägaren skall i så fall överlämna handlingen utan dröjsmål till någon som har rätt att företräda boet. Delgivning får ske på samma sätt om delgivningen är föranledd av att dödsboet innehar en jordbruksfastighet.

4.1.4 Delgivning med ombud

Om den som skall delges har befullmäktigat ombud i målet eller ärendet, bör delgivning istället ske med ombudet. Innebär ett krav på personlig prestation

---

⁵⁹ DL 9 § 1 st.

⁶⁰ Prop. 1990/91:11 s. 34

⁶¹ DL 9 § 2 st.

⁶² DL 10 §

⁶³ DL 10 §

från huvudmannen skall dock handlingen delges med honom själv. I sådant fall bör ombudet underrättas om handlingen. Vanligtvis sker underrättelsen genom att ombudet får en kopia för kännedom av delgivningshandling. Observera att fullmakten inte skall ha några begränsningar som innebär att delgivning inte får ske med honom. Om huvudmannen inte längre har förtroende för ombudet torde delgivning med honom själv vara förutsatt.⁶⁴

Den som är bosatt utom riket kan ställa ombud för sig som har rätt att motta delgivning för honom. Om han inte har något sådant ombud, och blir förelagd av rätten att uppge ett ombud, men inte efterkommer föreläggandet. Får handlingar sändas medposten till hans senaste kända adress.⁶⁵

Formenlig delgivning enligt delgivningslagen behöver inte ske eller har ansetts kunna underlätas med advokat, eller ombud som arbetar som biträde hos en advokat, allmän åklagare och statliga myndigheter.⁶⁶

4.2 Surrogatdelgivning

Surrogatdelgivning innebär att handlingen lämnas till annan än den sökte då den sökte ej kan anträffas. Försändelsen får då lämnas till någon annan som vidarebefordrar den till den som skall delges. Den som mottar handlingen skall i samband med överlämnandet erinras om att försändelsen så snart som möjligt skall se till att handlingen kommer den sökte tillhanda.

Surrogatdelgivning kan förekomma vid stämningsmannadelgivning, buddelgivning och särskild postdelgivning. Vägrar den som mottar handlingen att kvittera mottagandet gäller även här reglerna om fullt bevis. Däremot måste den som "buddelger" få en kvittens av mottagaren. Om den man överlämnar handlingen till, vägrar att ta emot den går surrogatdelgivningen inte att genomföra. När handlingen är överlämnad skall ett meddelande om delgivningsförsändelse sändas till den sökte på dennes vanliga adress. För att surrogatdelgivning skall få ske måste en lämplighetsprövning göras.⁶⁷ Undantagsregeln tar sikte på de fall där någon uttrycklig föreskrift om avvikelse inte finns men där specialförfattning får anses förutsätta att personlig delgivning skall ske.⁶⁸ Surrogatdelgivning, av anmaning att vid vite enligt 55 § taxeringslagen (1956:623) avlämna självdeklaration, har ansetts kunnat användas.⁶⁹

4.2.1 Med enskild person

Om en enskild person som söks för delgivning med känd adress inom riket men inte anträffas där, får handlingen lämnas till vuxen medlem av det

---

⁶⁴ Prop. 1970:13 s. 137

⁶⁵ RB 33 kap. 8 §

⁶⁶ Sh Viceordförandekonferens prot. 1990-12-12 p. 4, HÖN måndagsmöte 1990-10-08 p. 3

⁶⁷ DL 1 § 2 st.

⁶⁸ Prop. 1970:13 s. 119

⁶⁹ RÅ 1987 ref. 44

hushåll som den sökta tillhör.⁷⁰ Handlingen får inte lämnas till ett barn, dock kan handlingen lämnas till barn som fyllt 15 om det inte finns särskilda skäl som talar emot detta, till exempel att personen i fråga gör ett omoget intryck. Träffas inte heller någon sådan person får handlingen lämnas till den söktes hyresvärd, om denne bor i samma hus eller till annan som i hyresvärdens ställe har tillsyn över huset och bor där.

Om den sökta driver en rörelse med fast kontor och denne inte träffas där, får handlingen lämnas till någon som är anställd på kontoret. Sådan surrogatdelgivning får endast ske på kontorstid och under vanlig arbetstid.

Surrogatdelgivning kan också ske genom arbetsgivare. Om en enskild person söks för delgivning på sin arbetsplats men inte anträffas där under sin vanliga arbetstid får handlingen lämnas till den söktes arbetsgivare. Med arbetsgivare avses endast person i företagsledande eller därmed jämförlig ställning eller chefen för den personaladministrativa verksamheten.

4.2.2 Med juridisk person

En juridisk person kan ha kontor där förvaltningen förs och där någon som har rätt att ta emot delgivning för den juridiska personen vanligen har sitt arbete. Anträffas denne inte på kontoret under vanlig arbetstid, får handlingen lämnas till någon anställd på kontoret.⁷¹ Observera att om man söker en ställföreträdare eller firmatecknare för en juridisk person i hans bostad, kan man inte tillämpa reglerna om surrogatdelgivning för enskild person.

4.3 Delgivning med en obestämd krets personer

För delgivning med en obestämd krets av personer används kungörelsedelgivning.⁷²

4.4 Delgivning med ett stort antal personer

Om det är ett stort antal personer som skall delges, får kungörelsedelgivning användas. Ett meddelande om delgivningen skall dessutom sändas till någon eller några av de personer som söks för delgivning under deras vanliga adresser för att vara tillgängligt för alla dem som avses med delgivningen.

---

⁷⁰ DL 12 §

⁷¹ DL 13 §

⁷² DL 16 § 1 st.

5 När anses delgivning ha skett

Delgivning har skett genom att den som söks för delgivning själv har tagit emot handlingen, oavsett på vilket sätt den kommit honom till handa.⁷³

Har den sökta kvitterat postförsändelse som hämtats av bud, skall den anses ha kommit honom tillhanda samma dag som den avhämtats av budet.⁷⁴

Det råder så kallad fri bevisprövning huruvida delgivning har skett i laga ordning. Vilket innebär att det alltid sker en prövning om delgivning verkligen har kommit till stånd med den sökta.

Om den som söks för delgivning vid särskild postdelgivning eller stämmningsmannadelgivning vägrar ta emot handlingen anses delgivning ändå ha skett.⁷⁵ Intyg från den med stämmningsmannabehörighet eller utdelande posttjänsteman gäller som fullt bevis att handlingen lämnats ut även om kvittens inte erhålls av den sökta.⁷⁶

Om en handling är av vidlyftig beskaffning eller det av annan anledning ärolämpligt att handlingen kopieras, till exempel stora kartor eller ritningar⁷⁷, får myndigheten besluta att handlingen istället hålls tillgänglig hos myndigheten eller på någon annan plats.⁷⁸ Handlingen anses delgiven när den är tillgänglig på den plats som bestämts och den som söks för meddelande om handlingen delgivits detta.⁷⁹

Om förenklad delgivning har använts anses delgivning ha skett två veckor efter det att kontrollmeddelandet har avsänts ifrån myndigheten och det inte anses som osannolikt att handlingen före tvåveckorstidens utgång kommit fram till den söktes senast kända adress.⁸⁰

Vid surrogatdelgivning anses delgivning ha skett när handlingen har lämnats och underrättelse har sänts till den sökta med post. Om någon vägrar att medverka vid surrogatdelgivning har delgivning inte skett.⁸¹

Om delgivning skett per telefon anses telefondelgivning ha skett när handlingen som lästs upp har avsänts ifrån myndigheten.⁸² Förfarandet att låta den som skall delges muntligen bekräfta vid ett telefonsamtal att han

---

⁷³ Prop. 1970:13 s. 152 och 226f

⁷⁴ Prop. 1978/79:11 s. 43ff och 50

⁷⁵ Prop. 1970:13 s. 149f

⁷⁶ Prop. 1970:13 s. 158 och 228

⁷⁷ Prop. 1970:13 s. 128

⁷⁸ DL 6 § 2 st.

⁷⁹ DL 19 § 3 st.

⁸⁰ Prop. 1990/91:11 s. 17ff

⁸¹ Prop. 1970:13 s. 140, 149 och 225ff

⁸² Prop. 1984/85:109 s. 58 och 65, Prop. 1990/91:11 s. 26

eller hon har erhållit delgivningsförsändelsen är inte att jämställa med telefondelgivning, utan innebär endast ett alternativt sätt att skaffa bevisning för att delgivning har skett.⁸³

Vid särskild delgivning med aktiebolag anses delgivning ha skett tre veckor efter det att kontrollmeddelandet har avsänts ifrån myndigheten.⁸⁴

Delgivning har skett genom kungörelse på tionde dagen efter beslutet om kungörelsedelgivning.⁸⁵

Vid spikning anses delgivning ha skett när handlingen lämnats i den söktes hemvist eller fästs på dennes dörr.⁸⁶

Ett föreläggande eller annat beslut som meddelas vid förhandling, förhör eller annat sammanträde skall anses ha delgivits dem som närvarade när beslutet meddelades. Begär någon en utskrift av beslutet skall myndigheten tillhandahålla utskriften skyndsamt.⁸⁷

---

⁸³ Prop. 1984/85:109 s. 60

⁸⁴ Prop. 1996/97:132 s. 23 (tre veckor)

⁸⁵ Prop. 1970:13 s. 108f och 226, (tio dagar)

⁸⁶ Prop. 1970:13 s. 149

⁸⁷ Prop. 1970:13 s. 153f

6 Konsekvenser av bristande delgivning

Bristande delgivning får allt större konsekvenser för domstolsförfarandet. Domstolarnas minskade effektivitet beror i hög grad på att delgivningsproblem tar allt större resurser i anspråk. Visserligen har nya och förenklade rutiner kunnat införas genom en ökad datoranvändning, men trots detta kvarstår ändå det faktum att allt fler människor inte vill låta sig delges. All form av delgivningsverksamhet som inte går till enligt den mest önskvärda formen, det vill säga genom brevdeltgivning med vitt kort, tär på resurserna. Adresser är ofta felaktiga och försändelserna får ofta skickas ut mer än en gång. Adresser som ändras under det att målet befinner sig i handläggningsstadiet kommer heller inte domstolen till del, utan det är först när en eventuell eftersändning har upphört att gälla som myndigheten får kännedom om att adressaten inte längre nås på den adress som finns registrerad. Kanslipersonalen får göra om samma arbete gång på gång innan det slutligen lyckas. Denna situation är inte tillfredställande. Allt leder sammantaget till en ohållbar arbetssituation med ökad handläggningstid som en yttersta konsekvens av delgivningsproblemen.

Förlängda handläggningstider innebär även risker ur rättssäkerhetssynpunkt på grund av att tiden mellan en händelse som kräver domstolsprövning och tiden för slutligt avgörande blir allt längre. Alla vet att man glömmer med tiden och att det alltid, eller i alla fall oftast, är fördelaktigast med ett snabbt förlopp från själva händelsen till dess att saken slutligt prövats i domstol. Vissa prov med ett snabbare rättegångsförfarande har genomförts och resultaten pekar i rätt riktning. Handläggningstiderna har minskat på domstolar som ingår i försöksverksamheten.

Bristande delgivning utgör den dominerande orsaken till att förhandlingar måste ställas in.⁸⁸ Inställda förhandlingar innebär alltid en ökad kostnad både för det allmänna och för den enskilde. Inställda förhandlingar påverkar den totala handläggningstiden hos domstolarna.⁸⁹ Domstolens planering lider av inställda förhandlingar, domare och fördragande cirkulerar med följd att den som kommer istället också måste sätta sig in i materien. Kanslipersonalen får ta tid i anspråk för att meddela att förhandlingen ställts in och på nytt börja om med kallelser, lokaler utnyttjas inte fullt ut osv. Rättssäkerhetskonsekvenserna gör sig även gällande här. Ökade häktningsstider, vittnen glömmer, målsägande flyttar, ombud är redan inbokade medför att ett nytt ombud skall läsa in material, åklagaren likaså. Listan kan göras nästan hur lång som helst.

---

⁸⁸ RRV 1994:16 s. 28ff, RRV 1997:48 s. 49ff

⁸⁹ RRV 1994:16 s. 33

Långa handläggningstider på grund av bristande delgivning leder dessutom till att risken för preskription ökar, i vart fall för brott och handlingar med en preskriptionstid på två år. Om dessa brott inte beivras kan det i slutändan få förödande konsekvenser för hela samhället. Att "ute på stan" höra: "det gör inget om man åker fast för brottet hinner ändå preskas före de får tag i mig" är inget som ökar tilltron till rättsväsendet och samhället i stort.

Om handläggningstiden förlängs hinner den som har begått ett brott och är på fri fot kanske begå nya brott. Vilket säkert, som ett brev på posten, leder till en tilläggsstämning och så är hela delgivningskarusellen igång igen.

En annan sak är om förhandling hålls trots bristande eller felaktig delgivning. I sådana fall kan domvilla föreligga, jfr 59 kap. 1 § punkten 2 rättegångsbalken.

Allt sammantaget leder bristande delgivning, och som en konsekvens därav förlängda handläggningstider och inställda förhandlingar till en ökad kostnad för rättsväsendet och dess aktörer i stort. Ett arbete som måste utföras om och om igen innebär en ökad kostnad för domstolen. Genom att inte kunna utnyttja rättssalarna optimalt ökar kostnaden även för dessa. Advokater skall ha ersättning för resa och tidspillan även om det inte blir någon förhandling, tolkar likaså. Åklagaren har ofta också kostnader för sin inställelse och att förbereda sig på nytt tar ny arbetstid i anspråk. Kriminalvården drabbas genom transportkostnader och förlängda häktningstider samt av att personal är upptagen för att eskortera den häktade fram och tillbaka från domstolen. Frivården blir drabbad genom att personutredningar måste göras om.

Det har gjorts flera undersökningar angående bristande delgivning under de knappt tre decennier som delgivningslagen varit i bruk. Med nuvarande system för målhantering,⁹⁰ i alla fall vid tingsrätterna och de större hyresnämnderna, borde en kontinuerlig statistik snabbt kunna visa resultatet av olika genomförda förändringar.

---

⁹⁰ MÅHS

7 Möjligheter till effektivare delgivning

I detta kapitel lämnas några förslag till metoder som medger bättre användning av de resurser som står till förfogande, för att på så sätt nå en högre effektivitet. Genom att använda sig av exemplen kan möjligheter skapas för att komma tillrätta med vissa problem inom delgivningsverksamheten.

7.1 Bekräftelse per telefon

Delgivningsutredningen 1974 ifrågasatte om inte delgivning redan var fullbordad när någon per telefon till myndigheten hade lovat att inställa sig till en förhandling.⁹¹ Vidare uppgav delgivningsutredningen att remissmyndigheter i yttranden över utredningens tidigare betänkande önskat att viss rättsverkan skulle knytas till telefonkontakter i samband med delgivning. "Delgivning skall ha skett när den som söks för delgivning telefonledes har bekräftat att han fått del av handlingen." I sådant fall skulle telefonsamtal få ökad betydelse och användning, och stämningmännen skulle avlastas en del uppdrag.⁹²

Detta sätt att skaffa sig bevis om att delgivning har kommit till stånd uppfyller väl de krav som ställs i delgivningslagen och delgivningsförordningen på alla typer av handlingar som kan bli föremål för delgivning.

Vid beredning av ändringar i delgivningslagen, har det i nästan samtliga fall diskuterats eller kommenterats någon form av telefonbekräftelse.⁹³

Vanligt förekommande är dock att *telefonbekräftelse* sammanblandas med, och felaktigt benämns, telefondelgivning.⁹⁴ Denna språkförbistring ställer till problem både när tjänstemän skall använda sig av metoden eller om de vill söka efter upplysningar om den. Sammanblandningen är inte hänförlig till någon speciell personalkategori utan förekommer på alla nivåer.⁹⁵

En liknande språklig sammanblandning hittar man i förekommande fall vid användning av uttrycken delgivningskvitto, delgivningsbevis, delgivningserkännande, mottagningsbevis och vitt kort. Samtliga termer

---

⁹¹ DsJu1974:15 s. 83

⁹² DsJu1975:19 s. 8

⁹³ DsJu1974:15 s. 83, DsJu1975:19 s. 8, DsJu1978:2 s. 22 och 72ff, Prop. 1978/79:11 s. 22f, DsJu1983:13 s. 46 och 103f, Prop. 1984/85:109 s. 60, Ds1989:75 s. 30, Prop. 1990/91:11 s. 27 och 37

⁹⁴ DsJu1978:2 s. 72

⁹⁵ Sh viceordförandekonferens, prot. 1986-09-10 p. 5 och 1986-10-15 p.1

förekommer på olika slag av handlingar t.ex. på blanketter och i ordbehandlingsmallar, i dagboksanteckningar och även i protokoll, domar och beslut. Sammanblandningarna skulle kanske inte upphöra, men det skulle i alla fall finnas något att rätta sig efter, om det fanns någon form av legaldefinition avseende de olika uttrycken inom delgivningsverksamheten. Att termen delgivningskvitto skall användas för kvittensblanketten vid brevdelgivning är redan utrett.⁹⁶

Att en person per telefon muntligen bekräftar att en handling har mottagits räknas som bevis för *ordinär delgivning* och skall ej förväxlas med telefondelgivning. Handlingen behöver inte läsas upp på nytt, den sökta har nämligen redan tillgång till den. Tjänstemannen behöver bara förvissa sig om att så är fallet och göra en anteckning därom på inneliggande exemplar av delgivningshandlingens och på dagboksbladet.

För att underlätta och säkerställa bevisning om att delgivning har gått till på rätt sätt bör det införas handläggningsregler eller föreskrifter om hur man skall förfara och göra anteckningar vid telefonsamtal med den som skall delges. Dessa regler skulle kunna ha följande utformning. Tjänstemannen förhör sig om den sökta har erhållit försändelsen och om han är medveten om dess innehåll. Den sökta erinras om att han nu anses som delgiven och vad som kan komma att hända om han inte efterkommer föreläggandet kallelsen etc.

1. Vid telefonsamtal **till** den som skall delges och denne svarar med sitt namn antecknas dels i dagboksbladet att NN bekräftar att han erhållit föreläggandet, kallelsen etc. aktbilaga XX samt dels på aktbilagan att den är delgiven genom bekräftelse per telefon DD ÅÅ samt signatur.
2. Vid telefonsamtal **från** den som skall delges som på fråga från rättens tjänsteman uppger sitt namn antecknas dels på aktbilagan samt i dagboksbladet enligt ovan.
3. Vid telefonsamtal **från** den som skall delges där denne börjar med att presentera sig antecknas på aktbilagan samt i dagboksbladet. Dessutom bör tjänstemannen förvissa sig om att personen verkligen är den man talar med samt även göra anteckning om denna identifiering på dagboksbladet.

Kraven på identifiering av den som söks för delgivning torde vara högre om tjänstemannen blir uppringd än om han själv är den uppringande.⁹⁷

Om osäkerhet efter identifieringen kvarstår skall anteckning om att delgivning har skett inte göras. Dessutom bör i tjänstemannen både när

---

⁹⁶ Prop. 1978/79:11 s. 19

⁹⁷ Sh Viceordförandekonferens prot. 2000-04-12 p. 6

delgivning har skett eller avbrutits påminna eller uppmuntra den sökta att likväl sända in delgivningskvittot.

Jag ställer mig dock tveksam till att använda personnummer som identifieringsmetod.⁹⁸ Personnummer brukar vara det första någon som vill utge sig för att vara någon annan, snabbast memorerar. En mycket bättre identifieringsmetod är att fråga efter ytterligare förnamn eller hur den sökta vill att efternamn och förnamn skall uttalas eller stavas. Om personen är gift ger dessutom uppgiften i SPAR, per automatik, även möjligheter att fråga om uppgift på maken eller maken. Genom att inte använda sig av personnummer får den sökta behålla ett visst mått av integritet och personlighet vilket är minst lika viktigt med hänsyn till allmänhetens förtroende för tjänstemannen som opartisk företrädare för myndigheten.

7.2 Bättre adressuppgifter

Kraven på korrekta adressuppgifter borde kunna ställas högre, framför allt att adressuppgifter verkligen krävs in av parter och ombud.

Adressundersökningar tenderar att minska hos handläggande myndighet med ökande arbetsbelastning. Det går fortare att skicka ut försändelsen enligt en befintlig adressuppgift. Det är först när försändelsen kommer i retur som en efterforskning görs. Domstolarnas dataregister saknar dessutom automatisk uppdatering mot folkbokföringsregistret. Vidare saknar de av domstolsverket tillhandahållna kuverten begäran om begränsad eftersändning. Detta medför att uppgifter om att den som söks har flyttat, oftast inte kommer till myndighetens kännedom förrän försändelsen kommer i retur, med stämpel att eftersändningen har upphört att gälla och att någon ny adress ej finns att tillgå. Visserligen har nu de flesta domstolarna fått tillgång till SPAR vilket underlättar eftersökningen.

Parter i anhängiga processer är enligt rättegångsbalkens regler skyldiga att utan dröjsmål anmäla adressändring till rätten⁹⁹. En motsvarande regel i 11 § samma lag gäller även den som utan att vara part skall höras i en rättegång. Båda bestämmelserna är vitessanktionerade enligt 12 § samma lag. Det finns även motsvarande regel i 25 och 26 §§ folkbokföringslagen (1991:481) där det anges att flyttning skall anmälas. Anmälningsskyldigheten är straffsanktionerad enligt 43 § samma lag. Förfarandet med att skicka ut information om hur förenklad delgivning kan gå till borde kunna utgå. Samma krav på enskilda borde kunna ställas som vid särskild delgivning med aktiebolag. Skyldigheten att uppge en fungerande adress finns dessutom redan både i rättegångsbalken och i folkbokföringslagen. Information om förfarandet borde istället kunna vara av allmän karaktär och förekomma dels på myndigheternas hemsidor samt i förekommande fall informationsbroschyrer. Förslaget kan kanske tyckas kontroversiellt och inte

---

⁹⁸ Prop. 11984/85:109 s.65

⁹⁹ RB 33 kap. 1 § sista stycket

uppfylla de höga krav på rättssäkerhet som kan ställas på ett rättssamhälle men torde ändå vara möjligt att genomföra om det på samma sätt som i nuvarande fall med förenklad delgivning, görs vissa undantag för hur metoden skall få användas. Konstruktionen borde utformas på samma sätt som vid särskild delgivning med aktiebolag. Delgivningsformen skulle vidare kunna avse alla aktörer i en process och inte bara vara begränsad till parterna. En sådan ordning skulle antagligen vara den enda möjligheten att på sätt som efterlysts i så gott som varje utredning få ned användandet av den integritetskränkande och dyra användningen av stämningsmän.

7.3 Tvångsmedel

Delgivning av stämning i brottmål får ske genom användning av husrannsakan.¹⁰⁰ Ett beslut om husrannsakan för delgivning meddelas av rätten.¹⁰¹ I vissa fall kan det råda tveksamhet huruvida ett sådant beslut gäller för fler än ett försök. Beslutet bör därför utformas så att önskvärd effekt uppnås och alltså inte behöver fattas på nytt om ett försök att delge någon misslyckas första gången. Denna möjlighet har numera utökats till att gälla även brott där fängelse ej ingår i straffskalan.¹⁰²

Möjlighet att få tillgång till hemliga telefonnummer för delgivningsändamål har införts och utökats.¹⁰³

Stämningsman, åklagare, polisman, kronofogde och exekutiv tjänsteman vid kronofogdemyndighet har rätt till tillträde till sådant enskilt område som inte är bostad, exempelvis trappuppgång och andra gemensamma utrymmen i en hyresfastighet, för att verkställa delgivning.¹⁰⁴

Skyldighet finns för fastighetsägare, arrendatorer, tomträttsinnehavare och hyresgäster som förfogar över en lokal som inte är bostad att medverka till att den som utför delgivningen¹⁰⁵ får tillträde till lokalen. Vidare skall de på begäran uppge om den som söks för delgivning är bosatt i fastigheten eller lägenheten eller annars disponerar ett utrymme där.¹⁰⁶ Uppgift behöver inte lämnas om närstående.¹⁰⁷ Detsamma gäller arbetsgivare och ägare av fabrikslokal. Den som skall utföra stämningen har således rätt att komma in på ett kontor eller industriområde eller ombord på ett fartyg. Skyldigheten innebär också att på begäran låsa upp porten för eller lämna ut portkoden till den som skall utföra delgivningen.

---

¹⁰⁰ Prop. 1984/85:109 s. 25, 57f och 68, RB 28 kap. 2 §

¹⁰¹ RB 28 kap. 4 §

¹⁰² Prop. 1994/95:188 s. 11 och 19ff

¹⁰³ Prop. 1984/85:109 s.45ff och 73f, prop.1990/91:11 s. 35ff och 76

¹⁰⁴ Prop. 1984/85:109 s. 54ff

¹⁰⁵ enligt DL 24 § st. 1 och 2

¹⁰⁶ Prop. 1984/85:109 s. 51ff, 66f och 76ff, DL 26 §

¹⁰⁷ DL 28 §

Om den som har rätt till tillträde hindras från att komma in på enskilt område som inte är bostad, får han begära biträde av polismyndighet.¹⁰⁸

Skyldighet finns för arbetsgivare att på begäran lämna uppgift om den som söks för delgivning är anställd hos honom samt i så fall upplysa om arbetstider, arbetsplats eller andra förhållanden som rör anställningen och som kan underlätta delgivningen.¹⁰⁹ Uppgift behöver inte lämnas om närstående. Arbetsgivaren bör upplysas om att innebörden av att uppsåtligt lämna felaktig uppgift eller att underlåta att lämna uppgift innebär att han kan dömas till penningböter.¹¹⁰

7.4 Utbildning

För att komma till rätta med de problem som finns vid själva delgivningsförfarandet är det enklaste och mest kostnadseffektiva sättet att genom kompetenshöjande åtgärder för den personal som utför själva handläggningsåtgärderna ge en ökad förståelse och medvetenhet om problemen. Problemen med stämmningsmannadelgivning skulle kunna minskas genom att Domstolsverket och Rikspolisstyrelsen anordnar gemensamma kurser som samtidigt vänder sig till både kanslipersonalen på domstolarna och de som är verksamma som delgivningsmän. I och med att personalkategorier både från uppdragsgivaren och dem som utför själva uppdraget deltar i kurserna skulle många frågeställningar kunna redas ut, genom exempelvis projekt i grupparbetsform och projektredovisning. Kurserna borde dessutom vara obligatoriska och återkomma med jämna mellanrum för att friska upp var och ens kunskaper samt ge möjligheter att ta del av ny lagstiftning eller praxis på området. Det är viktigt att dessa kurser anordnas centralt eftersom det annars finns risk för utvecklande av olika handläggningspraxis vid de olika myndigheterna.

Problemen med stämmningsmannadelgivning har diskuterats i så gott som samtliga utredningar och promemorior som utförts, redan före delgivningslagens tillkomst. Problem med hur uppdragen utförs, hur de redovisas, stämmningsmännens arbetstider, kostnaden för att utföra uppdragen osv. är ständigt återkommande i så gott som samtliga översikter som gjorts på området, inte bara av departementets egna utredningar utan även av riksrevisionsverkets och de olika remissinstanserna. Även stämmningsmännen själva tycks vara missnöjda med sin egen situation och hur verksamheten utformats samt även med informationen i de uppdrag de erhållit från myndigheterna. Dock har en viss förbättring skett på senare år.

Vidare kan noteras att det samråd som enligt förslagen skall äga rum mellan huvudmännen för stämmningsmännen och myndigheterna inte kommer de enskilda tjänstemännen på respektive sida till del.

---

¹⁰⁸ DL 29 §

¹⁰⁹ Prop. 1984/85:109 s. 51ff, 66f och 76ff, DL 27 §

¹¹⁰ DL 30 §

7.5 Nya delgivningsmöjligheter

Genom införande av möjligheter att kommunicera med myndigheter via internet och genom e-post skapas nya former för delgivning. Att via e-postsystemet få reda på att någon har öppnat sitt meddelande skulle kunna vara bevis för att delgivning har skett. I ett betänkande av IT-utredningen ”Elektronisk dokumenthantering”¹¹¹ föreslås nya bestämmelser i bl.a. delgivningslagen. Dels att en regel om ordinär delgivning genom elektronisk överföring och dels att en regel om förenklad delgivning genom elektronisk överföring införs. Förfarandet skall få användas enbart om myndigheten genom kvittens underrättas om att handlingen nått den söktes elektroniska adress. Samma begränsningar som för närvarande gäller för förenklad delgivning skall dock gälla, för att undvika rättsförluster för enskilda och det allmänna. Vid en viceordförandekonferens på Svea hovrätt har denna fråga nyligen varit uppe till diskussion. Att utredningen ännu inte har lett till något lagförslag medför dock att det vore mycket tveksamt att använda detta sätt för att anse en person delgiven.¹¹²

---

¹¹¹ SOU 1996:40

¹¹² Sh Viceordförandekonferens prot. 2000-04-12 s. 2f

Litteraturförteckning

Citerad litteratur och rättsfall

NJA II	1971
Riksrevisionsverket	RRV 1997:48 Domstolsväsendet. Resursfördelningssystem och hinder för ett effektivt resursutnyttjande
	RRV 1994:16 Inställda förhandlingar i brottmål
Propositioner	1970:13 1978/79:11 1984/85:109 1990/91:11 1993/94:19 1994/95:188 1996/97:132 1999/2000:26
Betänkanden	DsJu1974:15 Förenklad delgivning DsJu1975:19 Förenklad delgivning 2
Utredning	SOU 1996:40 Elektronisk dokumenthantering
Promemorior	DsJu1978:2 Delgivning DsJu1983:13 Effektivare delgivning Ds1989:75 Några delgivningsfrågor
Svea hovrätts viceordförandekonferens protokoll	2000-04-12 1990-12-12 1986-10-15 1986-09-10
Hovrätten för Övre Norrland måndagsmötes protokoll	1990-10-08
Rättsfall från Högsta domstolen	NJA 1983 s. 544
Rättsfall från Regeringsrätten	RÅ 1987 ref. 44

Övrig referenslitteratur

Werner, Bertil	Delgivning, uppl. 2, 1980
Ekelöf, Per Olof	Rättegång, Tredje häftet
Fitger, Peter	Rättegångsbalken, Domstolsprocessen, uppl. 1, 1993
Domstolsverket	Delgivningshandboken, 1986
NJA II	1978
Proposition	1999/2000:61
Betänkanden	JuU1978/79:11 JuU1984/85:23 1990/91:JuU8 1994/95:JuU22
Utredning	SOU 1982:26 Rättegångsutredningen
Promemorior	Stencil Ju1968:15 med förslag till delgivningslag och till följdändringar i rättegångsbalken m.m. Ds1994:129 Vissa effektiviseringar på delgivningsområdet
Svea hovrätts viceordförandekonferens protokoll	1998-09-02 1997-11-05 1982-04-28
Göta hovrätts viceordförandekonferens protokoll	1999-11-02
Hovrätten för Västra Sverige viceordförandesammanträdes protokoll	1992-02-28 1991-03-08
Hovrätten för Övre Norrland måndagsmötes protokoll	1994-11-11 1993-03-29 1991-03-04

Övriga rättsfall

Rättsfall från Högsta domstolen	NJA 1975 s. 575 NJÄ 1978 s. 222 NJÄ 1979 s. 283 NJÄ 1979 s. 481 NJÄ 1979 s.655 NJÄ 1984 s. 684 NJÄ 1987 s. 941 NJÄ 1991 s. 196 NJÄ 1995 s. 601 NJÄ 1996 s. 330 NJÄ 1997 s. 270 NJÄ 1998 s. 814 NJÄ 1999 s. 300 NJÄ 1999 s. 376
Rättsfall från Regeringsrätten	RÅ 1974 ref. 122 RÅ 1976 ref. 123 RÅ 1979 ref. 2:31 RÅ 1981 ref. 1:55 RÅ 1982 ref. 1:44 RÅ 1982 ref. 2:29 RÅ 1983 ref. 1:37 RÅ 1991 ref. 49 RÅ 1992 ref. 33 RÅ 1993 ref. 22 RÅ 1994 ref. 68